

Helved 25, matrikel 20

Et tidligere kådnersted, nu beboelseshus kaldet "Helvedhus"

Samlet af Jørgen Bromann

Ved udskiftningen af byens jorder 1772 havde dette kådnersted nr. 5. og ved fordelingen af jorden i kongelig skov i Nallmoos havde det nr. 184, og ejedes af Peter Statsinus.

Ca. 1965 Foto: Lokalthistorisk arkiv Augustenborg

2020 Foto: Steen Weile

2020 Foto: Steen Weile

Af ejere og beboere på stedet kendes:

1. Peter Statsinus, kaldet Peter Stats, var kådner her ved udskiftningen 1772 og fik til stedet udlagt i Midtmarken 1 tdr. 0 skep 34 rod. 64 favn. I Nallmoos fik kådner Peter Stadius efter fradrag af vandløbet udlagt af

bonitet 12.	7 skep 15 roden
bonitet 15.	1 skep 6 roden
I Nallmoos	1 tdr 1 skep 5 roden

Folketælling i Hellwith 1803. 2. familie.

1. Peter Stadius husfader	59 år kådner med land og daglejer.
2. Maria Matthiesen hans kone	56 år begge i første ægteskab.
3. Peter Stadius deres søn	23 år søfarende, og fraværende.
4. Matthias Stadius deres søn	15 år
5. Maria Stadius deres datter	3 år
6. Peter Stadius deres søn	6 år.
7. Christina Matthiesen	51år en søster til husmoderen, spinder.

Peter Stadius blev 9. 11. 1771 i Notmark gift med Marie Christiansdatter af Helved. Han er sikkert tilflyttet egnen, medens hans hustru Marie Christiansdatter var født 1748, døbt 23. 6. 1748, datter af Christen Matthisen i Helvedt, som muligvis har været kådner på stedet her. Hendes søster Christina er sikkert Kirsten født 1752 døbt nr. 6, datter af Christen Matthiesen Helved. Christen Matthiesen døde 1764 begr. nr 16

Peter Statsius og hustru Maria Christiansdatter havde følgende børn:

a. Christen født 1772	døbt nr. 8. blev antagelig eftermand på stedet.
b. Anna Kirstine 1774	døbt nr. 25
c. Peter - 1780	døbt nr. 4
d. Hans - 1783	døbt nr. 16
e. Matthias - 1788	døbt nr. 7. han døde 22. 2. 1807, 19 år i Helved.
f. Marie - 1791	døbt nr. 13.

Peter Stadius døde 2. 1. 1805 60 år. Hans enke Maria døde 14. 7. 1823, 86 år.

2. Christen Petersen Stats var gift med Cathrine Jenses, udensogns.

Deres børn:

Peter	født 1797 den 18. 6. i Helved
Maren	født 1800 den 10. 1. i Helved.

Christen Petersen stats hustru Cathrine døde 14. 4. 1802 i Helved 30 år og enkemand Christen Petersen, vulgo Staats fra Helleved blev 16. 9. 1803 gift med Anna Sophie Thomsen, datter af Carl Thomsen på Augustenborg. Ved folketællingen 1803 befinder de sig ikke i Helleved, men har måske senere overtaget kådnerstedet, for den efterfølgende ejer har først overtaget stedet mellem 1824 til 1828.

3. Nicolai Petersen Beck var kådner her 1827.

Han var født 1792, døbt 5. 4. søn af boelsmand Peter Petersen Beck på Casmusgård og hustru Karen Møller. Hans Møllers datter fra Østerholms mølle. Nicolai Petersen Beck blev 1. 2. 1820 gift med Elenora Elisabeth Jørgensen, født 7. 4. 1799 datter af boelsmand Jørgen Peters på Arnholt og hustru Mette Jørgensdatter. Deres børn født i Helved:

a. Mette Cathrine	født 20. 11. 1821, faderen indsidder i Helved.
b. Catherine Christine	født 21. 9. 1824. samme
c. Margaretha	født 12. 3. 1828, nu var faderen kådner i Helved.
d. Peter Petersen Beck	født 28. 4. 1827, nu var faderen kådner i Helved.

Folketælling i Hellewith 1835

1. Nicolai Petersen Beck	44 år kådner og daglejer.
2. Elenore Elisabeth Jørgensen	36 år hans kone.
3. Metha Cathrite Beck	14 år deres børn. hun arvede stedet.
4. Peter Petersen beck	8 år - -
5. Marie Margrethe Beck	6 år - -

Folketælling i Hellewith 1845

1. Nicolay Petersen Beck	54 år født i Hundslev kådner og daglejer.
2. Elenore Elisabeth Petersen	46 år født i Kattry hans hustru
3. Peter Beck deres søn	18 år født i Hellewith væverlærling.

Nicolai Petersen Beck kådner i Helved døde 3. 8. 1861, 72 år.

Elenore Elisabeth Beck enke efter kådner Nicolai Beck i Helved døde 25. 2. 1879, 80 år.

4. Paul Aagesen blev kådner her ca. 1855.

Han var født 1820 i Havnbjerg sogn og blev gift med med formandens datter Mette Cathrine Aagesen født 20. 11. 1821 i Helved.

Deres første børn er fødte i Svenstrup sogne:

- Anna Marie Aagesen født 1848.
- Nicolai Aagesen født 1851.
- Mette Cathrine født 1854.
- Paul Aagesen født 28. 2. 1856. faderen var kådner i Helved.
- Margrethe Aagesen født 23. 6. 1858 . i Helved.
- Peter Aagesen født 17. 6. 1859, han døde 1. 5. 1860 1 år.

Folketælling i Helleved by 1860

1. Paul Aagesen	40 år født i Havnbjerg sogn husfader , agerbruger.
2, Mette Cathrine født Beck	38 år født her 1 byen, hans kone,
3. Anna Marie Aagesen	12 år født i Svenstrup sogn, deres børn
4. Nicolai Aagesen	9 år - - -
5. ;Jette Ca.;hrine Aagesen	6 år - - -
6. Paul Aagesen	4 år født her i byen
7. Margretha Aagesen	2 år - - -
8. Peter Aagesen	1 år. - - -

9. Nicolai Petersen Beck 68 år født i Hundsiev aftægtsfolk som lever af aftægten.

10. Elenora Beck født Petersen 61 år født på Anholt, aftægtsfolk lever af aftægten.

Mette Cathrine Aagesen født Beck døde 11. 1. 1868 i Helved af tyfus, 46 år.

Poul Aagesen kådner i Helved døde 14. 1. 1868 af tyfus 48 år. De blev begge begravet samme dag, på Notmark kirkegård.

Datteren Mette Cathrine Aagesen født 1854 blev 18. 9. 1874 i Notmark gift med ungkarl Hans Thomsen født 23. 7. 1849, søn af boelsmand Peter Thomsen og hustru Marie født Clausen på gården art. 18 i Hundslev.

I familien Poul Aagesen var der endnu en datter: Marie Aagesen født 26. 3. 1867.

5. Hans Josiasen efterfulgte som ejer af kådnerstedet efter 1868.

Hans Josiasen var terainkusk på Augustenborg da han, 30 år gammel i Ketting den 15. 10. 1854 blev gift med Charlotte Dorothea Sørensen, født 8. 12. 1825 på Holmen i Osbæk, datter af væver Jacob Sørensen og hustru Ellen født Jacobs. De boede først i Augustenborg og her fødtes sønnen David Wilhelm August Hansen, født 1854. Han døde som ugift den 7. 3. 1892 i Helved. han var epileptiker, faldt om ved sit arbejde og døde. Hendes fader, gamle Jacob Sørensen døde hos dem den 6. 1. 1885 i Helved. Hans Josiasens hustru Charlotte Dorothea døde 4. 10. 1890 i Helved 64 år. Hans Josiasen døde.

En datter Johanne Dorothea Hansen Josiasen døde 29. 8. 1885. Hun døde på Diakonissehospitalet i Flensborg, 17½ år. Jacob Sørensens enke Mette Cathrine f. Hinrichsen døde 11. 1. 1886 her, 81 år.

6. Hans Clausen købte kådnerstedet 1895/94. Han var født 6. 3. 1871 i Notmarkskov, søn af indsieder Peter Clausen og hustru Karen Kirstine, født Hansen.

Hans forældre: Peter Clausen ungarl af Notmarkskov 27 år, født 31. 12. 1841, søn af inderste Jørgen Clausen i Notmarkskov og hustru Marie Ernstsens, blev 27. 10. 1868 gift med Karen Kirstine Hansen, født i Bregninge 16. 9. 1846, datter af A. N. Hansen, senere boende i Tranderup. Hans Clausen født 6. 3. 1871 blev gift med Anne Cathrine født Pøhler og en søn Peter Clausen blev født 25. 4. 1889.

6. Hans Clausen som købte kådnerstedet 1893/94 kan også være Hans Clausen, født 3.12. 1864 i Almsted, søn af indsieder Jacob Jensen Clausen og hustru Marie Cathrine født Jensen 41. år i Almsted. Jacob Jensen Clausen var født 21. 11. 1836, søn af inderste Jens Jacob Clausen i Elstrup.

7. Christian Petersen Mai købte stedet 1899 og solgte det samme år til:**8. Hans Petersen**, fisker fra Almsted.**9. Niels Speggers** ejede kådnerstedet 1906. Han var født 1847 i Stevning.

Han havde været smedesvend eller smed i Broballe og Dybbøl.

År 1906 var han flyttet her til Helved og ejede kådnerstedet her. Han solgte kort efter marken til stedet, som lå hen mod Bokmosedam.

Kådnerstedets areal var	1876	1 62 89 ha. = 17,97 thl. reinertrag - skyldudbytte.
	1883	2 05 11 ha. = 20,79 thl. - -
	1908	8 55 ha.
	1965	8 94 ha.

Samme år 1906 købte sønnen Herik Speggers jorden og oprettede her smedestedet i Frederiksgård art. 95.

Niels Speggers blev gift med Anna Cathrine Hinriksen, født 11. 9. 1849 ved Gundstrup, datter af inderste Hinrich Hinrichsen, forhen kådner i Osbæk art. 34, og hans anden hustru Marie Cathrine Madsen, datter af kådner Christian Madsen og hustru Anne Marie Carls, ved Gundstrup.

Niels Speggers og Anna Cathrine hinriksens børn:

- Anna Cathrine født 2. 10. 1875 i Broballe. Hun blev 8. 2. 1895 i Notmark gift med Jacob Peter Esmann, daglejer i Padholm, født 27. 4. 1874 søn af inderste Jacob Johann Esmann og hustru Cathrine født Moos i Padholm art. Almsted 23. De boede siden på hans fødested.
- Henrik Speggers, født 15. 4. 1879 i Dybbøl. Han blev 29. 1. 1904 i Ketting gift med Ellen Christine Clausen, sy pige født 29. 7. 1873 i Grønnehus, ved Bro, datter af postbud Hans Clausen, på Krummom og hustru Elisabeth Cecilie født Nielsen. Henrik Speggers oprettede som nævnt det nye smedested i Frederiksgård.
- Der har muligvis været flere børn i Niels Speggers ægteskab.

Niels Speggers døde.

Niels Speggers hustru døde 21. 12. 1932 hos datteren Anna Cathrine og ægtefælle Jacob Peter Esmann i Padholm. art. Almsted 23.

10. Jørgen Christensen Mathiesen født 9. 1. 1891 i Elstrup, købte huset her, kaldet "Helvedhus" i 1929. Han nedstammer fra kådner Mathias Mathiesen på art. 5 i Notmark, det kådnersted som blev nedlagt 1911, og på husstedet byggede Peter Lassen fra Lysabild sit høkeri.

Nævnte kådner Mathias Mathiesen var født 1779, døbt nr. 20, søn af Mathias Mathiesen på art. ? i Hundsløv. Han blev 2. 11. 1810 gift med formanden på art. 5. Johann Christensens datter Anne Marie som arvede fødestedet. Deres søn Jørgen Mathiesen født 21. 4. 1822 i Notmark, blev 11. 3. 1854 gift med Frederikke Jørgensen født 12. 11. 1832, datter af inderste Christian Jørgensen og hustru Kirsten, født Gudemos på art. 35 i Helved (**nu Christian P. Holt**).

De unge boede ved folketællingen 1860 som indsidder i aftægtshuset art. 41, hos Rasmus Hansen Schmidt I Helved, (nu del af Frede Hansens gård) og er senere flyttet til Elstrup. Deres søn Christian Mathiesen født 13. 5. 1858 i Helved, blev 31. 10. 1890 i Egen sogn gift med Marie Christine Clausen født 20. 10. 1867 i Elstrup, datter af arbejdsmand Peter Clausen og hustru Marie Kirstine født Møller i Elstrup. Deres søn Jørgen Christensen Mathiesen født 9. 1. 1891 i Elstrup, blev gift med Margrethe Knudsen født 10. 1. 1891 i Helved, datter af arbejdsmand Knud Peter Knudsen og hustru Margrethe født Christensen i Helved på art. ?, senere boende de i Østerholm.

Jørgen Christensen Mathiesen, født 9. 1. 1891 i Elstrup, døde 13. 9. 1968.

Hans enke Margrethe Mathiesen født Knudsen, født 10. 1. 1891 i Helved, døde 6. 5. 1970, begge i Helleved.

Deres børn:

- a. Peter Mathiesen, gift med Anni Esmann født 20. 11. 1923, datter af Jacob Peter Esmann og hustru Anna Cathrine født Speggers I Almstedskov.
Peter Mathiesen og hustru Anni født Esmann bor nu Frederiksgaard 15
- b. Jørgen Mathiesen født 21. 1. 1920 i Svenstrup, gift med Matha Petersen fra Jels, bor nu art. 62 i Frederikegård husnummer 26.
- c. **Hans Mathiesen** født 2. 8. 1929 i Helved, han og sin hustru bor nu på hans fødested, Helvedhus.
- d. Chresten Mathiesen født 14. 1. 1933 i Helved.